

МОНІТОРИНГ ОЦІНЮВАННЯ РІВНЯ ЗАДОВОЛЕНОСТІ РОБОТОДАВЦІВ ЯКІСТЮ ОТРИМАНОЇ ОСВІТИ ВИПУСКНИКАМИ УМАНСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ САДІВНИЦТВА, 2022/2023 Н.Р.

Метою дослідження є аналіз колективної думки роботодавців, як основних стейкхолдерів, стосовно проблем та перспектив реалізації освітньої діяльності Уманського НУС. Також досліджувались сучасні потреби і вимоги, які встановлюють роботодавці до знань, вмінь і фахових компетентностей випускників та їх готовність до співпраці з університетом з метою удосконалення якості освітнього процесу.

Опитування щодо відповідності якості навчання очікуванням роботодавців проводилося шляхом on-line анкетування. Учасниками опитування були роботодавці аграрної, торгівельної, логістичної, лісної, готельно-ресторанної, туристичної, банківської, науково-дослідницької, екологічної, земельної, соціальної сфер. Всього опитано 66 респондентів за різними видами діяльності (рис. 1).

Рис. 1. Основний вид діяльності потенційних роботодавців (у відсотках)

Серед потенційних роботодавців найбільша частка респондентів задіяна у вирощуванні зернових і технічних культур (27,3%), наданні туристично-розважальних послуг (12,1%) та геодезії і землепорядкуванні (6,1%). Разом з

тим, для забезпечення ефективного функціонування підприємств усіх галузей необхідне також залучення фахівців різноманітних, дотичних до основного виду діяльності, сфер, зокрема бухгалтерського обліку, маркетингу, економіки, фінансів, інформаційних технологій, менеджменту, тощо.

Необхідно також відмітити, що 87,9% опитаних респондентів були представниками підприємств приватної форми власності з різною чисельністю працівників (рис. 2). При цьому половина опитаних представляли малі підприємства (50,0%), інша половина – великі і середні підприємства (частка респондентів-працівників таких підприємств дорівнювала 15,2% та 34,8%).

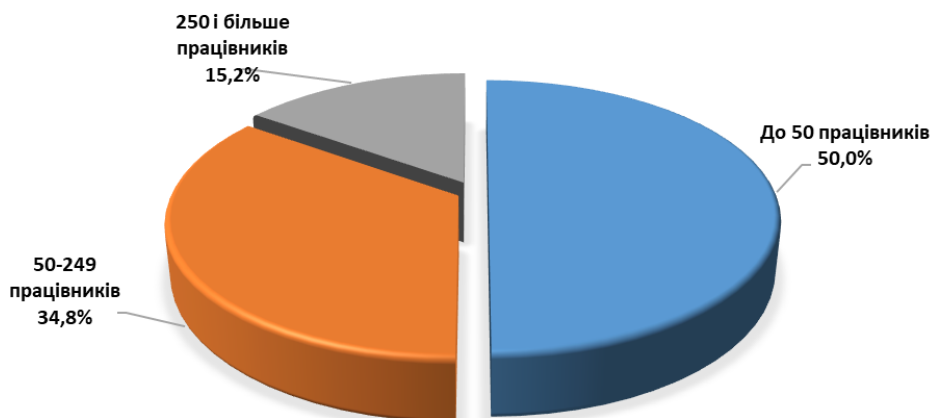

Рис. 2. Чисельність працівників, задіяних у роботі підприємств (у відсотках)

На запитання "Чи існує проблема дефіциту та якості кваліфікованих кадрів на Вашому підприємстві у даний час?" 51,5% респондентів відповіли, що мають дефіцит кадрів окремих професій, 36,4% – мають питання по якості кваліфікованих кадрів та 12,1% – здійснюють підготовку кадрів власними силами (рис. 3).

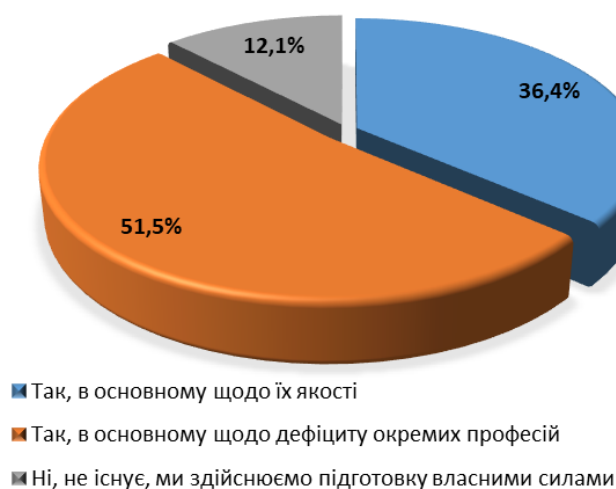

Рис. 3. Проблема дефіциту та якості кваліфікованих кадрів на підприємствах у даний час (у відсотках)

Слід відмітити, що 97,0% підприємств співпрацюють з університетом з метою комплектування кадрів та удосконалення освітніх програм підготовки фахівців, із них 60,6% підприємств мають укладені договори про практику, 48,5% зацікавлені у працевлаштуванні випускників (рис. 4).

Рис. 4. Співпраця підприємств із Уманським НУС у комплектуванні кадрів (у відсотках)

Так, 87,9% респондентів зазначили, що на їхньому підприємстві працюють, або в різні періоди працювали випускники Уманського НУС. А також 81,8% підприємств приймали студентів університету на проходження виробничої практики впродовж останніх років (рис. 5).

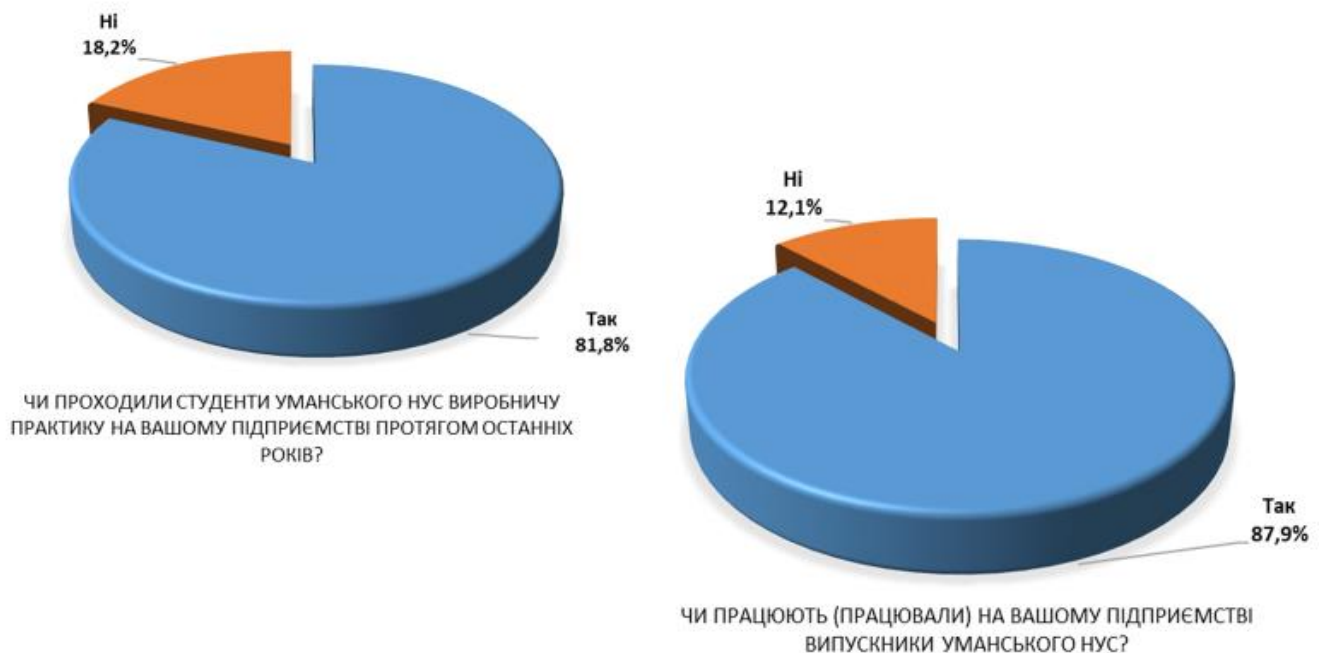

Рис. 5. Залучення здобувачів Уманського НУС у діяльність підприємств (у відсотках)

На запитання "Наскільки Ви задоволені рівнем фахової підготовки випускників Уманського НУС, які працюють на вашому підприємстві?" 72,8% респондентів високо оцінили фахові та загальні компетентності наших випускників, 24,2% – достатньо.

Позитивну динаміку оцінювання роботодавцями рівня підготовки випускників за останні п'ять років можемо простежити у табл.1 та проілюструвати на рис.6.

Таблиця 1

Динаміка оцінювання роботодавцями рівня підготовки випускників Уманського НУС, %

Оцінка за шкалою від 1 (низький) до 5 (високий)	2018 р.	2019 р.	2020 р.	2021 р.	2022 р.
«1»	0	0	0	0	0
«2»	0	0	0	0	0
«3»	10,0	20,0	9,1	0	3,0
«4»	60,0	30,0	51,5	30,6	24,2
«5»	30,0	50,0	39,4	69,4	72,8

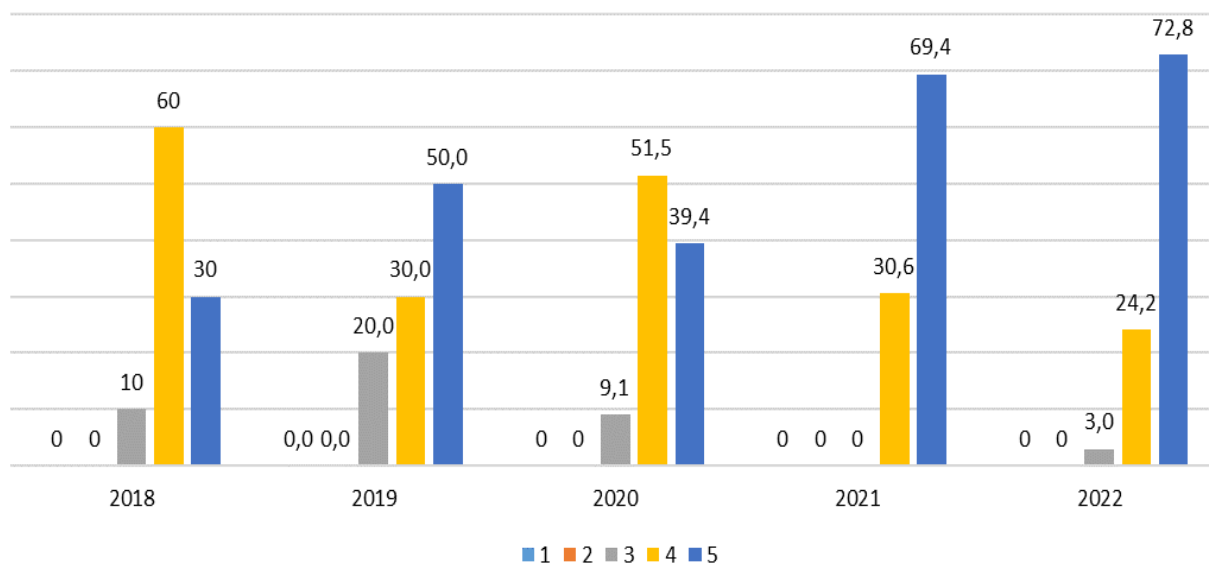

Рис. 6. Динаміка оцінювання роботодавцями рівня підготовки випускників Уманського НУС, %

На запитання «Наскільки Ви зацікавлені у прийомі на роботу випускників Уманського НУС? за шкалою від 5 (повністю зацікавлені) до 1 (не зацікавлені)» 72,7% опитуваних роботодавців відповіли, що зацікавлені у прийомі на роботу випускників Уманського НУС, 24,2% мають достатню впевненість в цьому і лише 1,5% – не мають такої потреби на даний час (рис. 7).

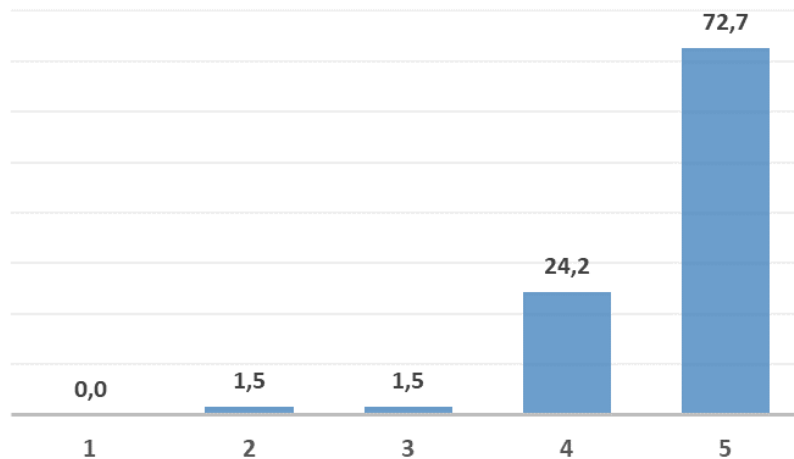

Рис. 7. Зацікавленість роботодавців у прийомі на роботу випускників Уманського НУС, (у відсотках)

Визначальними критеріями при прийнятті рішення щодо працевлаштування випускників Уманського НУС на підприємстві, на думку роботодавців, є успішне проходження стажування під час випробувального терміну (97,0%), успішне проходження співбесіди (69,7%) та наявність диплома (68,2%). Також, більше половини роботодавців важливим вважають проходження практики на підприємстві під час навчання (рис. 8).

Рис. 8. Критерії, які є визначальними при працевлаштуванні випускників Уманського НУС (у відсотках)

Серед умов, які створюються для заохочення та закріплення випускників на робочих місцях, підприємствами пропонуються наступні переваги: належний рівень оплати праці, своєчасне підвищення фахового рівня (професійної кваліфікації, розряду), можливість навчатися з метою підвищення кваліфікації, наявність соціального пакету (табл. 2). Деякі підприємства забезпечують надання службового житла, автомобіля, мобільного зв'язку, харчування.

Таблиця 2

Умови, які створюються на підприємствах для закріплення випускників

Перелік переваг	Кількість роботодавців	Питома вага
Працюють за здобутою спеціальністю	51	77,3
Забезпечується належний рівень оплати праці	50	75,8
Умови праці відповідають усім вимогам	47	71,2
Надається можливість навчатися з метою підвищення кваліфікації	33	50,0
Своєчасно підвищують професійний рівень (кваліфікацію, розряд)	31	47,0
Наявність соціального пакету	29	43,9
Інші	11	16,7
Перспектива отримання житла	3	4,5

На даний час підприємства мають найбільшу потребу у випускниках таких спеціальностей: агрономія – 18,2%, агроінженерія – 12,1%, туризм – 10,6%, економіка – 10,6% та менеджмент – 10,6% (рис. 9).

Багато роботодавців шукають молодих спеціалістів із хорошими базовими теоретичними знаннями, вважаючи, що практичний досвід краще отримувати на тому підприємстві, де фахівець буде працювати. Але деякі роботодавці зазначили, що не відчують потреби у спеціалістах в даний час через запроваджений військовий стан.

Рис. 9. Потреба підприємств у випускниках Уманського НУС у розрізі спеціальностей (у відсотках)

На даний час 93,9% опитаних роботодавців співпрацюють з Уманським НУС у напрямку вдосконалення освітніх програм підготовки фахівців різних освітніх рівнів. Зокрема 48,5% входять до складу робочих груп, відповідальних за формування освітніх програм різних спеціальностей, 47,0% – активно залучаються як спеціалісти-практики, 43,9% – консультують при складанні навчальних програм по спеціальностях (рис. 10).

Рис. 10. Залучення представників роботодавців до формулювання цілей та програмних результатів освітніх програм (у відсотках)

Перспективою формату надання освітніх послуг є дуальна форма навчання, яка дозволяє поєднання навчання в університеті із навчанням у виробничих умовах для набуття певної кваліфікації на основі договору. На даний період всі опитані роботодавці знають про існування та переваги дуальної освіти та лише 62,1% підтвердили свою готовність співпрацювати з університетом за моделлю дуальної освіти.

Загальні висновки та рекомендації

За результатами дослідження чітко простежується тенденція відкритості і прагнення потенційних роботодавців до співпраці з Уманським НУС як надійним і високопрофесійним закладом вищої освіти з підготовки фахівців. Роботодавці розуміють сучасні тенденції необхідності запровадження спільних проектів для розвитку й адаптації випускників. Переважна більшість оцінок, отриманих у результаті опитування, є позитивними, що свідчить про високий рівень підготовки наших випускників. А систематичний моніторинг освітніх програм, їх удосконалення з урахуванням думки роботодавців щодо якості підготовки випускників неодмінно зумовить підвищення іміджу університету на ринку освітніх послуг та іміджу випускників Уманського НУС на ринку праці.

За результатами опитування роботодавців можна зробити наступні висновки:

- на 87,9% підприємств, чії представники брали участь в опитуванні, працюють чи працювали випускники Уманського НУС;
- рівень професійної підготовки випускників 72,8% роботодавців оцінили високо, 24,2% – достатньо;
- 60,6% підприємств мають укладені договори про практику здобувачів, 48,5% – співпрацюють із ЗВО у комплектуванні кадрів, із них 62,1% підтвердили свою готовність співпрацювати з університетом за моделлю дуальної освіти;
- на даний час підприємства мають найбільшу потребу у випускниках таких спеціальностей: агрономія – 18,2%, агроінженерія – 12,1%, туризм – 10,6%, економіка - 10,6% та менеджмент – 10,6%;
- 95,5 % опитаних роботодавців зазначили, що готові співпрацювати з Уманським НУС з метою удосконалення освітніх програм підготовки фахівців.

Результати моніторингу дозволили визначити пропозиції та рекомендації роботодавців, спрямовані на поліпшення якості освіти в Уманському НУС:

1. Гарантам освітніх програм необхідно проаналізувати якість викладання дисциплін, що відповідають за набуття загальних компетенцій, звернути увагу на посилення практичної складової дисциплін, введення інтерактивних методів навчання та впровадження в освітній процес новітніх програмних продуктів.
2. Продовжувати практику популяризації УНУС серед потенційних роботодавців та розширення числа зацікавлених у співпраці з університетом підприємств, установ та організацій, залучати їх до співпраці з метою підвищення ефективності професійної підготовки фахівців.
3. Проводити систематичні зустрічі з роботодавцями для врахування їх пропозицій щодо удосконалення освітніх програм.
4. Впроваджувати в освітній процес ефективні програми розвитку соціальних компетентностей, необхідні для просування молоді на ринку праці (тренінги, консультації).
5. Удосконалювати системи моніторингу працевлаштування випускників університету: забезпечувати допомогу у плануванні й розвитку ефективної кар'єри (розробка та впровадження нового формату співпраці ЗВО і роботодавців – Дні стартапів або студентських конкурсів/проектів). Винесення цієї проблематики на публічний рівень.
6. В рамках тісної співпраці із роботодавцями і надалі розвивати дуальну форму навчання.